

Kallioiden ja kivikoiden luontotyyppien esiintymäaineistot uhanalaisuusarvioinnissa 2018, viranomaiskäyttöön

1. Aineiston rakenne

Aineisto koostuu SYKEssä tuotetuista kallioiden ja kivikoiden luontotyyppien esiintymistä.

2. Ominaisuustietojen kuvaus

2.1 Kaikille yhteiset attribuutit

LuTUKoodi LuTUtyyppi

K02 Kalkkikalliot
K02 Kalkkikalliot (mahdollinen)
K02.01 Merenrantakalkkikalliot
K02.01 Merenrantakalkkikalliot (mahdollinen)
K02.02 Järvenrantakalkkikalliot
K02.02 Järvenrantakalkkikalliot (mahdollinen)
K02.03 Joenrantakalkkikalliot
K02.03 Joenrantakalkkikalliot (mahdollinen)
K02.04 Avoimet laakeat kalkkikalliot
K02.04 Avoimet laakeat kalkkikalliot (mahdollinen)
K02.06 Valoisat kalkkikalliojyrkänteet
K02.07 Varjoiset kalkkikalliojyrkänteet
K03 Serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot
K03.01 Serpentiinirantakalliot
K03.02 Laakeat serpentiinikalliot
K03.02 Laakeat serpentiinikalliot (mahdollinen)
K03.03 Karut serpentiinijyrkänteet
K03.03 Karut serpentiinijyrkänteet (mahdollinen)
K03.04 Kalkkivaikutteiset serpentiinijyrkänteet
K03.04 Kalkkivaikutteiset serpentiinijyrkänteet (mahdollinen)
K03.05 Serpentiinikivikot ja -soraikot
K03.05 Serpentiinikivikot ja -soraikot (mahdollinen)
K06.02 Rotkot ja kurut
K06.03 Luolat
M03.05 Serpentiinivaikutteisen maapohjan metsät
M03.05 Serpentiinivaikutteisen maapohjan metsät (mahdollinen)
T11.03 Tunturien kalkkikalliot ja -kivikot
T11.03 Tunturien kalkkikalliot ja -kivikot (mahdollinen)
T11.04 Tunturien serpentiinikalliot ja -kivikot
NULL Tarkempi tyyppi ei tiedossa
NULL Ei LuTU-tyyppiä
NULL Ei serpentiinivaikutteinen luonnonkallio tai -kivikko

IUCN_S, IUCN_ES ja IUCN_PS

Luontotyyppien uhanalaisuusluokat koko maassa (S), Etelä-Suomessa (ES) ja Pohjois-Suomessa (PS). Koodit:

CR = äärimmäisen uhanalainen

EN = erittäin uhanalainen

VU = vaarantunut

NT = silmälläpidettävä

LC = säilyvä

DD = puutteellisesti tunnettu

NE = ei arvioitu

(NULL tässä attribuutissa tarkoittaa, ettei luontotyyppiä esiinny ko. osa-alueella).

2.2 Aineistokohtaiset attribuutit ja kommentit

Serpentiinikalliot, kivikot, soraikot (pisteaineisto)

On huomattava, että aineistossa on päällekkäisiä kohteita siitä syystä, että samalla alueella voi esiintyä useampaa serpentiinikallioluontotyyppiä.

KohdeNimi: kohteen nimi, jos tiedossa

Paikkatyyppi, koodit	Selite
ei	Vihjeaineistossa ollut kohde, jota selvitetty: ei serpentiinivaikutteinen
ei näy	Kallioperätietojen perusteella serpentiinikohde, mutta vaikutus ei näy kasvillisuudessa
ei paljas	Kallioperäkartan 1:200 000 perusteella serpentiinikohde, mutta alueella ei tiedossa paljastumia
kp_serp	GTK:n kivilajihavaintoaineistossa jokin serpentiinivaikutteinen kivilajihavainto (ei tutkittu biologisesti)
mikä	Vihjeaineistossa oleva selvittämätön kohde, esimerkiksi kalkki- ja serpentiinikallion rajatapaus
rak_lou serp	Rakentamisen tai louhinnan vuoksi tuhoutunut tai muuttunut kohde Varma tai todennäköinen serpentiinikohde, pääasiassa tulkittu ns. karuksi serpentiiniympäristöksi
serp_ca	Varma tai todennäköinen serpentiinikohde, pääasiassa tulkittu ns. kalkkivaikutteiseksi serpentiiniympäristöksi

Lahde: vihjetiedon lähde (tässä kao = valtakunnallinen kallioalueinventointi, Hertta = ympäristöhallinnon Hertta Eliölajit -tietojärjestelmä)

KIVILAJI: alueen pääkivilaji

Lisätieto: lisätietoa kohteesta, mm. lajihavaintoja lyhenteinä

Serpentiinikalliot, kivikot, soraikot, lajipisteet (lajihavaintotiedoista tulkittua luontotyyppitietoa)

ER: eliöryhmän lyhenne, koodit:

BR Sammalet

LI Jäkälät

VA Putkilokasvit

NimiTiet: eliölajin tieteellinen nimi

NimiSuomi: eliölajin suomenkielinen nimi

Laji_Id: eliölajin tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Paikka_Id: havaintopaikan tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Esiintyma_: esiintymän tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

EsiintymaN: esiintymän nimi Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

EsiintymaK: esiintymän kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

PaikkaKuva: paikan kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Havaintol: havainnon tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

PaikanTila, koodit:

+ paikan tiedetään tai arvioidaan olevan olemassa

? nykytila / olemassaolo ei ole tiedossa

z sijaintia on mahdoton määrittää

- lajia ei ole useista/ perusteellisista etsinnöistä huolimatta löytynyt tai havaintopaikka on muuttunut lajille epäsopivaksi

PvmAlku: havaintopäivämäärä, alku

HavaintoKu: havainnon kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Havaittu, koodit:

+ laji havaittu

- lajia ei havaittu

Lisätieto: havaintoa koskeva lisätieto Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Rotkot ja kurut

KohdeNimi: kohteen nimi

Lisätieto: maininta, jos kohde yhtä aikaa luokitettavissa rotkolaaksoksi

Luolat

KohdeNimi: kohteen nimi

Kalkkikalliot, kalkkilouhokset ja tunt., aluemaiset kohteet

On huomattava, että aineistossa on päällekkäisiä polygoneja siitä syystä, että samalla alueella voi esiintyä useampaa kalkkikallioluontotyyppiä.

KohdeNimi: kohteen nimi, jos tiedossa

SK_BTKUVID: SAKTI-kuvion ID, jos lähteenä ollut Metsähallituksen SAKTI-kuviotietojärjestelmä (2017)

Paikkatyyppi, koodit

Kalkkikiven murskauspaikka

Kalkkilohkare/lohkareita

Kalkkilouhos

Kalkkilonnonkallio

Kalkkikallio / kalkkilohkare

Kalkkilonnonkallio ja -louhos

Kalkkilonnonkallio tai -louhos

Kalkkivaikutteinen sivukivialue

Kalkkivaikutteisuus kalkkipölystä

Kalliroleikkaus, kalkkivaikutteinen

Tarkistettu, ei löydetty

kalkkivaikutteisuutta

Tuhoutunut kalkkikallio

Selite

kalkkikiven murskauspaikka, ei LuTU-tyyppiä

ei tiedossa olevaa kalkkikalliota, vaan irtolohkareita

kokonaan louhittu entinen kalkkikallio, ei LuTU-tyyppiä

louhimaton kalkkikallio

joko kalkkikallio- tai kalkkilohkarealue, ei tiedossa kumpi

alueella sekä louhimatonta että louhittua kalkkikalliota

joko louhimaton tai louhittu kalkkikallio, ei tiedossa kumpi

kalkkivaikutteinen sivukivialue, ei LuTU-tyyppiä

kalkkivaikutteisuus kalkkipölystä, ei LuTU-tyyppiä

kalkkivaikutteinen tieleikkaus, ei LuTU-tyyppiä

alueelta etsitty, mutta ei löydetty kalkkivaikutteista

kasvillisuutta, ei LuTU-tyyppiä

entinen kalkkikallio, joka esim. jäänyt rakentamisen tai

veden alle, ei LuTU-tyyppiä

LuTUarv_ryhma: tässä Kalkkikalliot, jos kuulunut arvioituun ylätasoon tyyppiin Kalkkikalliot

LuTUarv_koodi: tässä K02, jos kuulunut arvioituun ylätasoon tyyppiin Kalkkikalliot

Lisätieto: havainnon tekijän antamia lisätietoja esiintymästä

SijaintiLisätieto: huomautus paikkatarkkuudesta. Osa polygoneista on maastossa tehtyjä kalkkivaikutteisen alueen rajauksia, osa osoittaa vain suurin piirtein kalkkivaikutteisen alueen sijainnin.

Kalkkikalliot ja kalkkilouhokset, pistemäiset kohteet (lajihavaintotiedoista tulkittua luontotyyppitietoa)

ER: eliöryhmän lyhenne, koodit:

BR Sammalet

LE Perhoset

LI Jäkälät

VA Putkilokasvit

NimiTiet: eliölajin tieteellinen nimi

NimiSuomi: eliölajin suomenkielinen nimi

Laji_Id: eliölajin tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Paikka_Id: havaintopaikan tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Esiintyma_Id: esiintymän tunniste Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

EsiintymaNimi: esiintymän nimi Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

EsiintymaKuvaus: esiintymän kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

PaikkaKuvaus: paikan kuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

PaikanTila, koodit:

+ paikan tiedetään tai arvioidaan olevan olemassa

? nykytila / olemassaolo ei ole tiedossa

z sijaintia on mahdoton määrittää

- lajia ei ole useista/ perusteellisista etsinnöistä huolimatta löytynyt tai havaintopaikka on muuttunut lajille epäsovivaksi

PvmAlku: havaintopäivämäärä, alku

HavaintoKuvaus: havainnon tekstikuvaus Hertta Eliölajit-tietojärjestelmässä

Havaittu, koodit:

+ laji havaittu

- lajia ei havaittu

Kommentti: kommentti luontotyyppitulkinnasta

LuTUarv_ryhma: tässä Kalkkikalliot, jos kuulunut arvioituun ylätasoon tyyppiin Kalkkikalliot

LuTUarv_koodi: tässä K02, jos kuulunut arvioituun ylätasoon tyyppiin Kalkkikalliot

SijaintiLisätieto: huomautus pisteen koordinaattitarkkuudesta

3. Prosessointi ja lähdetiedot

Serpentiinikalliot, kivikot, soraikot (pisteaineisto)

Aineistoa on koottu SYKEssä 2000-luvun alusta lähtien monista eri lähtöaineistoista: valtakunnallinen kallioalueinventointi ja serpentiinikallioiden erillisinventointi, serpentiinilajien havainnot Hertta Eliölajit -tietojärjestelmässä ennen vuotta 2007, kirjallisuus sekä asiantuntijahavainnot. Serpentiinikivestä muodostuvien luonnonkallioiden lisäksi aineisto sisältää muita serpentiinivaikutteisia elinympäristöjä, kuten serpentiinilohkareita ja vuolukivi- sekä

talkkilouhoksia. Aineistossa on säilytetty esiintymätietoja myös jo tuhoutuneista esiintymistä, epävarmoista esiintymistä sekä ei-serpentiinikallioiksi varmistetuista kohteista, joissa jokin taustatieto on viitannut serpentiinikallioon.

On huomattava, että serpentiinikohteiden laajuus vaihtelee huomattavasti. Osa pisteistä edustaa pieniä paljastumia, osa laajaa aluekokonaisuutta.

Vain pienessä osassa aineistoa on ollut havainnon tekijän antama tieto tarkasta serpentiinikallioluontotyypistä. Serpentiinikallioluontotyyppien tiedot ovat siten pääasiassa aineiston kokoajan (Tytti Kontula) tekstikuvauksista sekä karttatiedoista tekemiä arvioita todennäköisestä luontotyypistä.

Serpentiinikalliot, kivikot, soraikot, lajipisteet (lajihavaintotiedoista tulkittua luontotyypitietoa)

Aineisto on osin päällekkäinen aineiston ”Serpentiinikalliot, pisteaineisto” kanssa. Pisteaineisto on muodostettu Hertta Eliölajit -tietojärjestelmästä elokuussa 2016 tehdystä poiminnasta, johon sisältyivät uhanalaiset ja silmälläpidettävät serpentiinisammalet, -jäkälät sekä -putkilokasvit.

Aineistosta on poistettu koordinaattitarkkuudeltaan 100 metriä epätarkemmat havaintopisteet.

Aineistossa on säilytetty Hertta Eliölajit -tietojärjestelmän paikka-, esiintymä- ja havaintokuvauksia, koska tekstikuvausten perusteella on tehty tulkinnat tarkemmista todennäköisistä serpentiinikallioluontotyypeistä attribuuttiin LuTUtyyppi (aineiston käsittelijä Tytti Kontula).

Rotkot ja kurut

Aineiston pohjadata on käytetty Suomen rotkot -kirjan aineistoa (Kesäläinen, T. & Kejonen, A. 2015. Suomen rotkot. Salakirjat. 536 s.).

Luolat

Aineiston pohjadata on käytetty Suomen luolat -kirjan aineistoa (Kesäläinen, T., Kejonen, A., Kielosto, S., Lahti, S. I. & Salonen, V.-P. 2015. Suomen luolat. Salakirjat. 432 s.).

Kalkkikalliot, kalkkilouhokset ja tunt., aluemaiset kohteet

Aineistoa on koottu SYKEssä 2000-luvun alusta lähtien monista eri lähtöaineistoista: valtakunnallinen kallioalueinventointi ja kalkkikallioiden erillisinventointi, kalkkilajien havainnot Hertta Eliölajit -tietojärjestelmässä ennen vuotta 2007, kirjallisuus, Metsähallituksen kuviotietojärjestelmä (SAKTI 2017) sekä asiantuntijahavainnot. Kalkkikivestä muodostuvien luonnonkallioiden lisäksi aineisto sisältää muita kalkkivaikutteisia elinympäristöjä, kuten kalkkilohkareita ja kalkkilouhoksia. Aineistossa on säilytetty esiintymätietoja myös jo tuhoutuneista esiintymistä, epävarmoista esiintymistä sekä ei-kalkkikallioiksi varmistetuista kohteista, joissa jokin taustatieto on viitannut serpentiinikallioon.

Aineisto on rajauksiltaan heterogeeninen historiansa vuoksi. Osa polygoneista on maastossa tehtyjä kalkkivaikutteisen alueen rajauksia, osa osoittaa vain suurin piirtein kalkkivaikutteisen alueen sijainnin. Jälkimmäisessä tapauksessa attribuutissa SijaintiLisätieto on kirjauksena ”kalkkikalliota näillä paikkeilla, mutta rajaus tuntematon”.

Vain pienessä osassa aineistoa on ollut havainnon tekijän antama tieto tarkasta kalkkikallioluontotyypistä. Kalkkikallioluontotyyppien tiedot ovat siten pääasiassa aineiston kokoajan (Tytti Kontula) tekstikuvauksista sekä karttatiedoista tekemiä arvioita todennäköisestä luontotyypistä.

Kalkkikalliot, kalkkilouhokset ja tunt., lajipisteet (lajihavaintotiedoista tulkittua luontotyypitietoa)

Aineisto on osin päällekkäinen aineiston ” Kalkkikalliot, kalkkilouhokset ja tunt., aluemaiset kohteet” kanssa. Pisteaineisto on muodostettu Hertta Eliölajit -tietojärjestelmästä huhtikuussa 2016

tehdystä poiminnasta, johon sisältyivät uhanalaiset ja silmälläpidettävät kalkkisammalet, -jäkälät, -putkilokasvit sekä -perhoset.

Aineistosta on poistettu koordinaattitarkkuudeltaan 100 metriä epätarkemmat havaintopisteet.

Aineistossa on säilytetty Hertta Eliölajit -tietojärjestelmän paikka-, esiintymä- ja havaintokuvauksia, koska tekstikuvausten perusteella on tehty tulkinnat tarkemmista todennäköisistä kalkkikallioluontotyypeistä attribuuttiin LuTUtyyppi ja LuTUarv_ryhma (aineiston käsittelijä Tytti Kontula).